

KARTA KURSU

Nazwa	JĘZYKI SKONSTRUOWANE
Nazwa w j. ang.	CONSTRUCTED LANGUAGE

Koordynator	Anna Bajer	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	3	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest wprowadzenie podstawowych zagadnień dotyczących języków skonstruowanych, zapoznanie z problematyką sztucznych języków w kontekście filozoficznym, społecznym i politycznym.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza na temat natury, struktury i funkcji języka
Umiejętności	Potrafi wskazać i objaśnić różnice między różnymi językami, w tym między językiem naturalnym a językiem sztucznym
Kursy	Językoznawstwo ogólne

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	K_W02 Posiada wiedzę na temat myśli filozoficznej związanej z rozwojem języków sztucznych K_W03 rozumie ograniczenia i możliwości sztucznych języków	K_W02 K_W03

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	K_U04 Potrafi wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu filozofii, językoznawstwa i informatyki oraz potrafi posługiwać się właściwymi metodami interpretacji tekstów.	K_U04

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K_K01 potrafi precyzyjne i racjonalne formułować uzasadnienie swojego i czyjegoś stanowiska w dyskusji K_K03 jest świadom konsekwencji społecznych i politycznych tworzenia języków sztucznych	K_K01 K_K03

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin				40								

Opis metod prowadzenia zajęć

Konwersacja poprzedzona wprowadzeniem merytorycznym w temat
Lektura tekstów i dyskusja nad problemami
Prezentacje multimedialne wyświetlane w trakcie zajęć i dostępne na Microsoft Teams

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne Kolokwium pisemne
W02													X
W03													X
U04													X
K01								X					
K03								X					

Kryteria oceny:

Efekty kształcenia	Na ocenę 2 student:	Na ocenę 3 student:	Na ocenę 4 student:	Na ocenę 5 student:
Wiedza	NIE posiada wiedzy na temat myśli filozoficznej związanej z rozwojem języków sztucznych NIE rozumie ograniczeń i możliwości sztucznych języków	w 55 % posiada wiedzy na temat myśli filozoficznej związanej z rozwojem języków sztucznych, rozumie ograniczenia i możliwości sztucznych języków	w 75 % posiada wiedzy na temat myśli filozoficznej związanej z rozwojem języków sztucznych, rozumie ograniczenia i możliwości sztucznych języków	w 90 % posiada wiedzy na temat myśli filozoficznej związanej z rozwojem języków sztucznych, rozumie ograniczenia i możliwości sztucznych języków
Umiejętności	NIE potrafi precyzyjne i racjonalne formułować uzasadnienia swojego i czyjegoś stanowiska w dyskusji	w 55 % potrafi wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu filozofii, językoznawstwa i informatyki oraz potrafi posługiwać się właściwymi metodami interpretacji tekstów	w 75 % potrafi wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu filozofii, językoznawstwa i informatyki oraz potrafi posługiwać się właściwymi metodami interpretacji tekstów	w 90 % potrafi wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu filozofii, językoznawstwa i informatyki oraz potrafi posługiwać się właściwymi metodami interpretacji tekstów

Kompetencje społeczne	NIE potrafi precyzyjne i racjonalne formułować uzasadnienia swojego i czyjegoś stanowiska w dyskusji, nie jest świadom konsekwencji społecznych i politycznych tworzenia języków sztucznych	potrafi precyzyjne i racjonalne formułować uzasadnienie swojego i czyjegoś stanowiska w dyskusji, jest świadom konsekwencji społecznych i politycznych tworzenia języków sztucznych	potrafi precyzyjne i racjonalne formułować uzasadnienie swojego i czyjegoś stanowiska w dyskusji, jest świadom konsekwencji społecznych i politycznych tworzenia języków sztucznych	potrafi precyzyjne i racjonalne formułować uzasadnienie swojego i czyjegoś stanowiska w dyskusji, jest świadom konsekwencji społecznych i politycznych tworzenia języków sztucznych
-----------------------	---	---	---	---

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

<ol style="list-style-type: none"> 1. Język jako narzędzie poznania i jako sposób bycia w świecie. Przedstawienie perspektywy epistemologicznej i ontologicznej na zagadnienie języka i osadzenie w tym kontekście kwestii języków sztucznych. 2. Definiowanie języków sztucznych; przedstawienie ich różnorodności. Języki aprioryczne i aposterioryczne; typologie języków sztucznych (Blanke, van Steenbergem). 3. Historia języków skonstruowanych (język Adamowy, język Żab, projekt Galena, sanskryt klasyczny, Balaban, maszyna logiczna Lullusa, Kartezjusz i gramatyka Port – Royal, <i>characteristica universalis</i>, <i>ars signorum</i>, <i>real character</i>, <i>wolapuk</i>, <i>antivoloapuk</i>. Wątki polskie w historii języków sztucznych (manuskrypt Voynicha, idea panslawizmu, <i>solresol</i>, <i>esperanto</i>, reformy <i>esperanta</i>). 4. Wymiar społeczny problemu języka miganego i migowego; historia i porównanie systemu językowego i języka naturalnego na przykładzie Systemu Językowo-Migowego i Polskiego Języka Migowego; komunikacja osób głucho-niewidomych: Alfabet Lorma, metoda Anne Sullivan, Tadoma; komunikacja alternatywna, SKS Bliss, Rebus, Makaton

5. Komunikacja językowa w eksperymentach ze zwierzętami. Język naturalny i system sztuczny: Język migowy i wzrokowe systemy komunikacji w badaniach na szympanсах (ASL, Yerkish)
6. Wymiar polityczny, ekonomiczny i społeczny tworzenia języków: język Utopii, esperanto; etniczne modyfikowane: historia współczesnego języka hebrajskiego, języki pidżynowe, russenorsk, Basic English, Talossan
7. Wymiar użytkowy tworzenia języków programowania; ich rozwój i zastosowanie.
8. Wymiar kulturowy konstruowania konlangów; tworzenie języków sztucznych na potrzeby literatury (Tolkien), telewizji (Star Trek, Gra o tron) i gier komputerowych (The Sims). Tworzenie własnego języka sztucznego.

Wykaz literatury podstawowej

1. Bondecka-Krzykowska I. Paradygmat informatyki [w:] Światy matematyki. Tworzenie czy odkrywanie?, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2010.
2. Eco U., Poszukiwanie języka doskonałego w kulturze europejskiej, Fundacja Aletheia, 2013
3. Łukaszewska K., Matematyka po chińsku, czyli jak wygląda sytuacja Głuchych w Polsce. „Uniwersytet Warszawski, pismo uczelni”. 4 (78) lipiec–sierpień 2010, (dostęp 10.09.2022, <https://www.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2014/03/448lipiec-sierpie%C5%842010.pdf>)
1. L. Kaluźny, Ben Jehuda, czyli rzecz o wskrzeszeniu języka hebrajskiego, Lente 2016 nr 1 (dostęp 10.09.2022, <https://lente-magazyn.com/eliezer-ben-jehuda-rzecz-o-wskrzeszeniu-jezyka-hebrajskiego/>)
2. Kulczycki E., *Założenia filozoficznych języków apriorycznych*, <https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/2811/1/Emanuel%20Kulczycki%20Zalozenia%20filozoficznych%20jezykow%20apriorycznych.pdf> (dostęp dnia 30.01.2021).
3. Wojan K., *Języki sztuczne. Zapotrzebowanie społeczeństw czy fantazja jednostki*, Gdańsk 2015.
4. <https://commonsensereasoning.org/winograd.html>

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Bacon K., A study of sign language in chimpanzees, Nebraska Anthropologist. 70, 2002 (dostęp 10.09.2022, <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1069&context=nebanthro>)
2. Bax S., A proposed partial decoding of the Voynich script, preprint (dostęp 10.09.2022 <https://tiny.pl/9l3sz>)
3. Bettoni M., The Yerkish Language. From Operational Methodology to Chimpanzee Communication [w:] The Importance of Being Ernst. Festschrift Ernst von Glasersfeld. Publisher: edition echoraum Vienna Editors: Ranulph Glanville, Alexander Riegler, 2007,

(dostęp 10.09.2022,

http://weknow.ch/marco/A2007/CF_EvG/Bettoni_2007_The_Yerkish_Language.pdf)

4. Bondecka-Krzykowska I. Historia obliczeń. Od rachunku na palcach do maszyny analitycznej, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2012
5. Garbat M., Historia niepełnosprawności, Novae Res, Gdynia 2015, R. VI (s. 477-655)
6. Leś M., *Pomieszczenie języków i pierwszy kontakt. O językach sztucznych w fantastyce naukowej*, Białystok, 2013.
7. *Ludwik Zamenhof wobec „kwestii żydowskiej”*, red. A. Jagodzińska, Kraków 2012.
8. Peterson D., *The Art of Language Invention, Episode 6: Bad Conlangs*, https://www.youtube.com/watch?v=IYymXIAebzg&ab_channel=DavidPeterson (dostęp dnia 30.01.2022).

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	-
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	20
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	-
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	-
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	8
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3